

Струка (назив): Економија, право и трговина;				
Занимање (назив): Пословно-правни техничар,				
Предмет (назив): ИСТОРИЈА				
Опис (предмета): Општеобразовни				
Модул (наслов): Од праисторије до почетка позног средњег вијека				
Датум:	август, 2020. године	Шифра:	Редни број:	01
Сврха				
да се ученици упознају са главним историјским епохама, догађајима и значајним историјским личностима, да се код ученика развија љубав према слободарским традицијама и вриједностима културног наслеђа народа, да буде заступљена мултиперспективност.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Основно знање стечено у претходном школовању				
Циљеви				
<ul style="list-style-type: none"> -стицање знања о човјеку као разумном, креативном друштвеном бићу, као носиоцу историјских догађаја и творцу историје -Разумијевање историјских раздобља и друштвено-економских формација, у смислу да свако раздобље има свој систем вриједности -стицање знања о тековинама држава Старог истока -стицање знања о тековинама Античких држава (Старе Грчке, Македоније, Старог Рима) - његовање отаџбинског и културног идентитета -развијање способности учења, истраживања и кориштења историјских извора уз критичко промишљање; -развијање вјештина комуникација, оспособљавање за интерактивни и компаративни приступ; -историјске садржаје довести у корелацију са сродним предметима; 				
Теме				
1. УВОД У ИСТОРИЈУ 2. ПРАИСТОРИЈА 3. СТАРИ ВИЈЕК а) Стари Исток б) Стара Грчка в) Македонија				

4. СТАРИ РИМ
5. РАНИ СРЕДЊИ ВИЈЕК

Теме и наставне јединице	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. УВОД У ИСТОРИЈУ	<ul style="list-style-type: none"> да разликује историјска раздобља и друштвено-економске формације. 	<ul style="list-style-type: none"> разумије и објасни зашто је историја друштвена и хуманистичка наука 	<ul style="list-style-type: none"> да разликује, објасни и критички посматра историјске изворе; ученик ће бити оспособљен да користи табеларне, графичке и шематске податке; 	<p>Провести разговор о друштвеним наукама и мјесту историје међу друштвеним наукама. Припремити узорке историјских извора (материјални, писани, усмена предања). На паноу или порт-фолији припремити периодизацију историје као и одређене графиконе.</p> <p>Напомена: За слабовиде ученике потребно је обезбиједити материјал за учење штампан увећаним црним тиском, према индивидуалним потребама. Обратити пажњу да је учионица добро освијетљена и да ученик у односу на школску таблу сједи на мјесту на којем ће постићи најбољу видну ефикасност.</p> <p>Слијепим ученицима је пожељно дозволити/омогућити да користе брајеву писаћу машину, лаптоп, диктафон или други уређај који му је од помоћи у праћењу наставе. Прилагодити индивидуалним потребама ученика начин провере знања који ће наставнику пружити најбољи увид у ученички рад и постигнућа.</p>

<p>2. ПРАИСТОРИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Да уочи и анализира основне карактеристике првобитне људске заједнице (хорда, род, братство, племе, матријархат, патријархат, класно раслојавање и религија), 	<ul style="list-style-type: none"> • Да уочи на карти праисторијске остатке материјалне културе на Балкану; 	<ul style="list-style-type: none"> • Да буде способан да опише шта је утицало да се од праисторијског човјека развије разуман човјек; 	<p>Тражити од ученика да објасни тезу: „Рад је створио човјека“;</p> <p>Припремити исјечке из новина или слике о животу људи у праисторији;</p> <p>Користити енциклопедије или CD</p> <p>Посјета Завичајном музеју</p> <p>Напомена:</p> <p>За слабовиде ученике потребно је обезбиједити материјал за учење штампан увећаним црним тиском, према индивидуалним потребама. Обратити пажњу да је учионица добро освјетљена и да ученик у односу на школску таблу сједи на мјесту на којем ће постићи најбољу видну ефикасност.</p> <p>Слијеним ученицима је пожељно дозволити/омогућити да користе брајеву писаћу машину, лаптоп, диктафон или други уређај који му је од помоћи у праћењу наставе.</p> <p>Прилагодити индивидуалним потребама ученика начин провјере знања који ће наставнику пружити најбољи увид у ученички рад и постигнућа.</p>
<p>3. СТАРИ ВИЈЕК</p>	<ul style="list-style-type: none"> • буде способан да хронолошки одреди раздобље Старог вијека; • наброји државе Старог Истока; • уочи и разликује 	<ul style="list-style-type: none"> • опише гдје су се појавиле прве државе и да разумије утицај природних фактора на формирање држава • објасни карактеристик 	<ul style="list-style-type: none"> • да упозна основне тековине културе Старе Грчке (митови, религија, писмо, градитељство, умјетност, наука, филозофија). • да лоцира простор племена и иста именује на Балкану на преласку из старе у нову еру 	<p>Тражити од ученика да објасни периодизацију историје са одговарајућим друштвено-економским формацијама.</p> <p>Припремити историјску и географску карту и указати на значај климе и рељефа за човјекову егзистенцију.</p> <p>Припремити историјску карту, објаснити појам “Стари исток”, егземплярно на примјеру Старог Египта.</p> <p>Припремити адекватну историјску карту, исјечке из историјских извора.</p> <p>Припремити адекватну историјску карту,</p>

	<p>државно и друштвено уређење као и економски развој између Спарте и Атине.</p> <ul style="list-style-type: none"> • објасни развој државности Старог Рима (краљевина, република, царство); • да анализира узроке и последице грађанских ратова , кризу Римског Царства, најезду Варвара, подјелу ЗРЦ; • објасни узроке и последице велике сеобе народа. 	<p>е раног робовласничког друштва</p> <ul style="list-style-type: none"> • лоцира државу Александра македонског и његове походе, као и препозна карактеристике хеленизма • објасни основне карактеристике државе и друштва и културе Старог Рима (доба краљева, републике и царства). 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна улогу хришћанства у односу на претходне и касније религије 	<p>зависно од услова.</p> <p>Припремити методу „Vox populi“ и дати објашњење појмова “ Варвари“; “ врата народа“; “вандализам“; “Бич божји“.</p> <p>Напомена:</p> <p>За слабовиде ученике потребно је обезбиједити материјал за учење штампан увећаним црним тиском, према индивидуалним потребама. Обратити пажњу да је учионица добро освијетљена и да ученик у односу на школску таблу сједи на мјесту на којем ће постићи најбољу видну ефикасност.</p> <p>Слијепим ученицима је пожељно дозволити/омогућити да користе брајеву писаћу машину, лаптоп, диктафон или други уређај који му је од помоћи у праћењу наставе.</p> <p>Прилагодити индивидуалним потребама ученика начин провјере знања који ће наставнику пружити најбољи увид у ученички рад и постигнућа.</p>
--	--	---	---	--

4.РАНИ СРЕДЊИ ВИЈЕК

- објасни особености развоја државе , друштва и културе Византији, односе према Јужним Словенима и осталим народима на Балкану;
- објасни специичности државе Арабљана ,њихове улоге између истока и запада ,културе и настанка нове религије- ислама
- објасни развој изграђивања државности српских земаља у сусједству и одлика феудалног друштвеног уређења
- наброји најзначајније тековине, Рашке, Дукље

- схвати велике цивилизацијске промјене које су настале као последице Велике сеобе народа, у смислу формирања феудалних држава (примјер Франачке) и настанка и развоја нових друштвених - феудалних односа;
- објасни значај христјанизац ије и почетака писмености код Јужних Словена

- разликује карактеристике стилова у архитектури и историјско наслеђе средњовјековне културе;
- лоцира териториј – прадомовину Старих Словена , објасни начин живота и наброји узроке и правце Сеобе Словена;
- на карти покаже територије насељавања Јужних Славена, ранофеудане државе од 7-12. в.

Лоцирањем простора Франачке државе (на карти) указати типски на настанак и развој феудалних држава
-на графоскопу приказати феудалну лествицу и феудалну ренту.
Рад у групама (размишљање о називу Византија,и култури Византије).
Указати на териториј ,припремити изворе користити цртеже,слике , ЦД и текстове.
Указати на териториј ,припремити изворе Припремити адекватну карту и текстове.
На графоскопу приказати правце кретања Словена са посебним освртом на Јужне Словене.
Припремити историјску карту,изворе.
Припремити текстове са глагољицом, ћирилицом и латиницом.
Припремити пано са династијом Немањића и хронолошке таблице.
Користити фтосе, текстове и ЦД.
Напомена:
За слабовиде ученике потребно је обезбиједити материјал за учење штампан увећаним црним тиском, према индивидуалним потребама.
Обратити пажњу да је учионица добро освијетљена и да ученик у односу на школску таблу сједи на мјесту на којем ће постићи најбољу видну ефикасност.
Слијепим ученицима је пожељно дозволити/омогућити да користе брајеву писаћу машину, лаптоп, диктафон или други уређај који му је од помоћи у праћењу наставе.
Прилагодити индивидуалним потребама ученика начин провјере знања који ће наставнику пружити најбољи увид у ученички рад и постигнућа.

Интеграција

- Српски језик и књижевност (прва писма ,почеци писмености ,епови, митови,,легенде ,средњовјековна књижевност ,
- Ликовна и музичка култура(архитектура ,сликарство ,вајарство из назначених периода друштвено економских формација, умјетничка дјела и правци ,културно –историјски споменици ,Немањићка епоха)
- Социологија(класе ,касте државно и друштвено уређење ,друштвено економске формације ,закони,повеље)
- Филозофија(познати мислиоци антике, развој филозофске мисли ,)
- Демократија и људска права(облици државног и друштвеног уређења, први закони и устави,људска права
- Математика ,Географија познати математичари ,физичари астрономи.

Извори и литература

- 1.И.Неуступни,Праисторија човјечанства“,Сарајево 1960.
2. Редер ,Черкасова,Историја старог истока,Сарајево 1960.
3. А.В.Мишулин,Историја старог века,Београд, 19 46.
4. В.В. Струве,Д.П. Калисто, Стара Грчка,Срајево 1969.
- 5.Г.Острогорски,Историја Византије,Боград 1947.
6. Арабљани и појава ислама
7. Лазар Милин,Научно оправдање религије,Шид 1993.
- 8.Група аутора,Историја југословенских народа,књига 1 и 2.
9. Радош Љушић,Милош Благојевић,Дејан Медаковић, Историја српске државности књиге: 1, 2 и 3,Нови Сад 2000.
- 10.Б.Масаровић, Сеобе,Београд 1986
11. Константин Јиричек,Историја Срба,Београд 1984..
12. Милош Благојевић, Србија Немањића и Хиландар,Београд-Нови Сад 1989.

Оцјењивање

Ученици морају бити унапријед упознати са методама и критеријима оцјењивања.

- 1.Усмени испит: Оцјењивање се врши континуирано током трајања модула, најмање двије оцјене из усмених одговора, водећи рачуна о о знању, интересу за предмет,односно према предмету и наставнику,ученику, раду у групи.
  2. Протфолио радова
  3. Писмени испит (задаци објективног типа), семинарски радови
- Ученици морају остварити 50% од свих дефинисаних резултата да би имали позитивну оцјену.

Струка (назив): Економија, право и трговина;				
Занимање (назив): Пословно-правни техничар,				
Предмет (назив): ИСТОРИЈА				
Опис (предмета): Општеобразовни				
Модул (наслов): Од праисторије до почетка позног средњег вијека				
Датум:	август, 2020. године	Шифра:	Редни број:	02
Сврха				
Да се ученици упознају са главним историјским епохама, догађајима и значајним историјским личностима, да се код ученика развија љубав према слободарским традицијама и вриједностима културног наслеђа народа, да буде заступљена мултиперспективност.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Основно знање стечено у претходном школовању				
Циљеви				
<ul style="list-style-type: none"> -стицање знања о човјеку као разумном, креативном друштвеном бићу, као носиоцу историјских догађаја и творцу историје -Разумијевање историјских раздобља и друштвено-економских формација, у смислу да свако раздобље има свој систем вриједности -стицање знања о тековинама држава Старог истока -стицање знања о тековинама Античких држава (Старе Грчке, Македоније, Старог Рима) - његовање отаџбинског и културног идентитета -развијање способности учења, истраживања и кориштења историјских извора уз критичко промишљање; -развијање вјештина комуникација, оспособљавање за интерактивни и компаративни приступ; -историјске садржаје довести у корелацију са сродним предметима; 				
Теме				
<ol style="list-style-type: none"> 1. ПОЗНИ СРЕДЊИ ВИЈЕК 2. ЈУЖНОСЛОВЕНСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОДИ У СРЕДЊЕМ ВИЈЕКУ 3. НОВИ ВИЈЕК (ЕВРОПА И СВИЈЕТ ОД 15.-18.ВИЈЕКА) 4. ЈУЖНОСЛОВЕНСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОДИ ОД 15-18.ВИЈЕКА 				

Теме и наставне јединице	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1. ПОЗНИ СРЕДЊИ ВИЈЕК	<ul style="list-style-type: none"> наброји најзначајније тековине, Рашке, Дукље, Србије за владавине Немањића: да буде оспособљен одређеним сазнањима у смислу препознавања културе Немањићке епохе. 	<ul style="list-style-type: none"> разликује и разумије државно и друштвено уређење Србије. 	<ul style="list-style-type: none"> наведе разлоге и посљедице крсташких ратова; схвати специфичности настанка и изграђивања средњовјековне Босне као државе. 	<p>Припремити пано са династијом Немањића и хронолошке таблице; Користити фтосе, текстове и ЦД. Приказати на карти кретање Крсташа. Користити историјску карту Напомена: За слабовиде ученике потребно је обезбиједити материјал за учење штампан увећаним црним тиском, према индивидуалним потребама. Обратити пажњу да је учионица добро освијетљена и да ученик у односу на школску таблу сједи на мјесту на којем ће постићи најбољу видну ефикасност. Слијепим ученицима је пожељно дозволити/омогућити да користе брајеву писаћу машину, лаптоп, диктафон или други уређај који му је од помоћи у праћењу наставе. Прилагодити индивидуалним потребама ученика начин провјере знања који ће наставнику пружити најбољи увид у ученички рад и постигнућа.</p>
2. ЈУЖНОСЛОСВЕНСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОДИ У СРЕДЊЕМ ВИЈЕКУ	<ul style="list-style-type: none"> објасни настанак и развој Босне као посебне 	<ul style="list-style-type: none"> објасни односе у Србији и другим 	<ul style="list-style-type: none"> презентује најважније тековине Немањићке Србије (државност, улога 	<p>Карте, текстови, порто-фолије, ЦД. Припремити задатке за групни рад. Припремити карту, изворе. Напомена: За слабовиде ученике потребно је</p>

	<p>државе од 12. в.,културне тековине</p> <ul style="list-style-type: none"> опише ко су били Турци Османлије ,освајачке походе ка Европи и Балкану и последице. 	<p>јужнославенским односима у моменту освајачких похода Турака и да извуче поуке нарочито из Косовског боја</p>	<p>владара, привреда, култура , црквена самосталност).</p>	<p>обезбиједити материјал за учење штампан увећаним црним тиском, према индивидуалним потребама.</p> <p>Обратити пажњу да је учионица добро освијетљена и да ученик у односу на школску таблу сједи на мјесту на којем ће постићи најбољу видну ефикасност.</p> <p>Слијепим ученицима је пожељно дозволити/омогућити да користе брајеву писаћу машину, лаптоп, диктафон или други уређај који му је од помоћи у праћењу наставе.</p> <p>Прилагодити индивидуалним потребама ученика начин провере знања који ће наставнику пружити најбољи увид у ученички рад и постигнућа.</p>
<p>3. НОВИ ВИЈЕК /ЕВРОПА И СВИЈЕТ ОД 15-18 В.</p>	<ul style="list-style-type: none"> објасни основне карактеристике апсолутне монархије (од 16-18 вијека) наведе специфичности буржоаске – грађанске револуције у Француској 	<ul style="list-style-type: none"> објасни узроке и последице Великих географских открића схвати улогу и значај преокрета у начину производње и друштвеним односима (индустријска револуција) 	<ul style="list-style-type: none"> укаже на разлоге нових појава у култури и религији (хуманизму и ренесанси), те разним вјерским покретима. 	<p>Примијенити методу „Причање приче“ ,морепловци Разговор,демонстрација, рад на паноима ,ЦД. Припремити вјежбу на примјеру Француске (групни рад). Припремити одређене фотосе о машинама,изумима или податке о производњи.</p> <p>Напомена: За слабовиде ученике потребно је обезбиједити материјал за учење штампан увећаним црним тиском, према индивидуалним потребама.</p> <p>Обратити пажњу да је учионица добро освијетљена и да ученик у односу на школску таблу сједи на мјесту на којем ће постићи најбољу видну ефикасност.</p> <p>Слијепим ученицима је пожељно дозволити/омогућити да користе брајеву писаћу машину, лаптоп, диктафон или други уређај који му је од помоћи у праћењу наставе.</p>

<p>4. ЈУЖНОСЛОВЕНСКЕ ДРЖАВЕ И НАРОДИ ОД 15-18.ВИЈЕКА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • објасни узроке губитка државности јужнословенских земаља, да објасни освајачке походе и укаже туђина на нашим просторима, • објасни положај Срба и других народа под влашћу Аустрије и Млетачке • објасни улогу Пећке патријаршије у ослободилачкој борби Срба, • опише Прву и Другу Сеобу Срба. 	<ul style="list-style-type: none"> • објасни прилике у Босанском пашалуку; • објасни узорке и начине отпора турској власти и Млечанима. 	<ul style="list-style-type: none"> • разумије основне карактеристике државног и друштвеног уређења Османског царства. 	<p>Прилагодити индивидуалним потребама ученика начин провјере знања који ће наставнику пружити најбољи увид у ученички рад и постигнућа.</p> <p>Припремити метод“Листа провјере“гдје ученици требају објаснити појмове: спахија, тимар, зијамет, хас, вакуф,раја,велики везир,пашалук,санџак,јањичар. Дискусија,разлози исламизације у Босни. Дати објашњење вјерске и просвјетне аутономије. Методом разговора ,открити узроке сеоба и указати на положај. Припремити скицу / правци –Сеобе/ Припремити фотосе и изводе. За рад у групама припремити питања о : хајдцима, ускоцима и бунама.</p> <p>Напомена: За слабовиде ученике потребно је обезбиједити материјал за учење штампан увећаним црним тиском, према индивидуалним потребама. Обратити пажњу да је учионица добро освијетљена и да ученик у односу на школску таблу сједи на мјесту на којем ће постићи најбољу видну ефикасност.</p> <p>Слијепим ученицима је пожељно дозволити/омогућити да користе брајеву писаћу машину, лаптоп, диктафон или други уређај који му је од помоћи у праћењу наставе. Прилагодити индивидуалним потребама ученика начин провјере знања који ће наставнику пружити најбољи увид у ученички рад и постигнућа.</p>
---	---	---	--	--

--	--	--	--	--

Интеграција

- Српски језик и књижевност (прва писма ,почеци писмености ,епови, митови, легенде, средњовјековна књижевност,
- Ликовна и музичка култура(архитектура, сликарство ,вајарство из назначених периода друштвено економских формација, умјетничка дјела и правци, културно –историјски споменици, Немањинка епоха)
- Социологија (класе ,касте државно и друштвено уређење, друштвено економске формације, закони,повеље)
- Филозофија (познати мислиоци антике, развој филозофске мисли)
- Демократија и људска права (облици државног и друштвеног уређења, први закони и устави, људска права
- Математика, Географија познати математичари,физичари астрономи .

Извори и литература

1. Група аутора, Историја југославенских народа, књига 1 и 2, Београд 1960
2. Радош Љушић, Милош Благојевић, Дејан Медаковић, Историја српске државности, књиге 1, 2, 3 Нови Сад 2000.
3. Б. Масаровић, Сеобе, Београд 1986
4. Константин Лиричек, Историја Срба Београд 1984
5. Милош Благојевић, Србија Немањина и Хиландар, Београд – Нови Сад 1989.
- 6.Чедомир Попов и Славко Гавриловић, Европска револуција 1848 и српски покрет,Београд-Нови Сад 1997.
- 7.Драгољуб Живојиновић,Успон Европе ,Београд 1995.
- 8.Чедомир Попов, Грађанска Европа, Нови Сад 1989.
- 9.Бранка Тасић, Превод -Сједињене Америчке државе, Београд 1967,
10. Г.М.Травелан, Повијест Енглеске,Загреб, 1956.

ЧАСОПИСИ:

- 1.Настава историје,Друштво историчара,Нови Сад
- 2.Настава, РПЗ Бања Лука
- 3.Зборник ,РПЗ ,Бања Лука
- 4.Наша школа,Филозофски факулте Бања Лука
5. Значења,Библиотека Добој
6. Зборник радова,Градишка

Оцјењивање

Ученици морају бити унапријед упознати са методама и критеријима оцјењивања.

1. Усмени испит: Оцјењивање се врши континуирано током трајања модула, најмање двије оцјене из усмених одговора, водећи рачуна о о знању, интересу за предмет, однос према предмету и наставнику, ученику, раду у групи.

2. Портфолио радова

3. Писмени испит (задачи објективног типа), семинарски радови

Ученици морају остварити 50% од свих дефинисаних резултата да би имали позитивну оцјену.